

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 27. kolovoza 2021.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2018/0247(COD)

6604/21
ADD 1

ELARG 3
COWEB 14
CFSP/PESC 183
RELEX 158
FIN 141
CADREFIN 94
POLGEN 29
MIGR 47
CODEC 280

NACRT OBRAZLOŽENJA VIJEĆA

Predmet: Stajalište Vijeća u prvom čitanju s ciljem donošenja UREDBE
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi Instrumenta
pretpristupne pomoći (IPA III)
– nacrt obrazloženja Vijeća

I. UVOD

1. Komisija je 14. lipnja 2018. iznijela Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III)¹ pod naslovom 6. („Susjedstvo i svijet”) višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021. – 2027.
2. U Europskom parlamentu predmet je dodijeljen Odboru za vanjske poslove (AFET). Europski parlament donio je svoje stajalište 27. ožujka 2019.²
3. Europski gospodarski i socijalni odbor donio je mišljenje na plenarnoj sjednici održanoj 12. prosinca 2018.³, a Odbor regija na plenarnoj sjednici održanoj 5. i 6. prosinca 2018.⁴
4. Prijedlog je razmotrila Radna skupina za proširenje i zemlje koje pregovaraju o pristupanju EU-u tijekom austrijskog⁵ i rumunjskog predsjedanja, a Vijeće je 19. ožujka 2019. postiglo dogovor o djelomičnom općem pristupu⁶.
5. Na temelju zaključaka Europskog vijeća od 21. srpnja 2020. i nakon daljnjih rasprava u okviru Radne skupine za proširenje i zemlje koje pregovaraju o pristupanju EU-u tijekom njemačkog predsjedanja Odbor stalnih predstavnika mogao je finalizirati pregovarački mandat Vijeća na svojem sastanku 28. listopada 2020.⁷
6. Međuinstitucijski pregovori s Europskim parlamentom o predloženoj instrumentu započeli su tijekom finskog predsjedanja i nastavili se tijekom hrvatskog, njemačkog i portugalskog predsjedanja.

¹ 10184/18 + ADD 1 + ADD 2.

² 7802/19.

³ 15601/18.

⁴ 15622/18.

⁵ 15532/18.

⁶ 7539/19.

⁷ 12373/20.

7. Završni neformalni trijalog održan je 2. lipnja 2021. i rezultirao je političkim dogovorom o neriješenim pitanjima. Dodatni tehnički sastanci u lipnju 2021. bili su potrebni kako bi se dogovor pretvorio u zakonodavni tekst i riješilo nekoliko neriješenih pojedinosti, koje su suzakonodavci naknadno potvrdili u pisanom obliku.
8. Privremeni dogovor predstavljen je 14. lipnja 2021. članovima Radne skupine za proširenje i zemlje koje pregovaraju o pristupanju EU-u, koji nisu imali prigovora na tekst.
9. Odbor stalnih predstavnika potvrdio je konačni kompromisni tekst 28. lipnja 2021.⁸
10. Taj tekst podnesen je na glasovanje o potvrđivanju Odboru za vanjske poslove (AFET) Europskog parlamenta [1. srpnja 2021. predsjednik AFET-a potpisao je [...] srpnja 2021. pismo upućeno predsjedniku Odbora stalnih predstavnika (dio 2.) u kojem navodi da će, ako Vijeće Europskom parlamentu formalno proslijedi svoje stajalište u obliku iz priloga tom pismu, na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta preporučiti da se stajalište Vijeća prihvati bez izmjena u drugom čitanju Europskog parlamenta, podložno pravno-jezičnoj provjeri.]

II. CILJ

11. Cilj je instrumenta IPA III podupirati korisnike pri donošenju i provedbi političkih, institucionalnih, pravnih, administrativnih, socijalnih i gospodarskih reformi potrebnih da bi ti korisnici poštovali vrijednosti Unije i postupno se uskladili s pravilima, normama, politikama i praksama (pravnom stečevinom) Unije u svrhu budućeg članstva u Uniji, čime se doprinosi obostranoj stabilnosti, sigurnosti, miru i prosperitetu. Instrumentom IPA III osigurava se kontinuitet s instrumentom IPA II (kojim je obuhvaćeno razdoblje 2014. – 2020.) i komplementarnost s drugim instrumentima (osobito s Instrumentom za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa) i politikama Unije (npr. o klimatskim promjenama).

⁸ 9890/21 + ADD 1.

III. ANALIZA STAJALIŠTA VIJEĆA U PRVOM ČITANJU

12. Europski parlament i Vijeće vodili su pregovore s ciljem postizanja dogovora u fazi stajališta Vijeća u prvom čitanju („rani dogovor u drugom čitanju”).
13. Tekst stajališta Vijeća u prvom čitanju odražava pravedan kompromis postignut tijekom pregovora između Europskog parlamenta i Vijeća uz pomoć Komisije.
14. Dogovorom su obuhvaćeni sljedeći elementi:
 - djelovanja u okviru instrumenta IPA III trebaju se financirati tematskim pristupom kako bi se maksimalno povećao učinak pomoći Unije, uz istodobno osiguravanje dosljednosti, sinergije i komplementarnosti s drugim područjima vanjskog djelovanja Unije te drugim relevantnim politikama i programima Unije;
 - usklađenost pomoći i općeg okvira politike proširenja, kao i suradnja Komisije i država članica u osiguravanju usklađenosti i izbjegavanju udvostručavanja između pomoći koja se pruža u okviru instrumenta IPA III i drugih oblika pomoći;
 - pomoć na temelju te uredbe zasniva se na pristupu utemeljenom na uspješnosti i na načelu pravedne podjele: treba je razlikovati po opsegu i intenzitetu s obzirom na uspješnost korisnika, a potrebe i kapaciteti tih korisnika trebaju se uzeti u obzir kako bi se izbjegla nerazmjerno niska razina pomoći u usporedbi s drugim korisnicima;

- predviđeno je da se opseg i intenzitet pomoći mogu prilagoditi u slučaju znatne regresije ili kontinuiranog manjka napretka korisnika u temeljnim područjima (vladavina prava i temeljna prava, demokratske institucije i reforma javne uprave te gospodarski razvoj i konkurentnost), među ostalim proporcionalnim smanjenjem sredstava i njihovim preusmjeravanjem na način da se izbjegne ugrožavanje potpore za poboljšanje temeljnih prava, demokracije i vladavine prava, uključujući potporu civilnom društvu i prema potrebi suradnju s lokalnim vlastima. U slučaju da korisnici ponovno postižu napredak, pomoć bi se na odgovarajući način prilagodila kako bi se dodatno poduprla ta nastojanja;
- poseban strateški odbor za upravljanje operacijama fonda EFOR+ za zapadni Balkan;
- primatelji sredstava osiguravaju vidljivost financiranja sredstvima Unije, posebice pri promicanju djelovanja i njihovih rezultata te izvješćivanju o njima, vidljivim isticanjem potpore koju primaju od Unije i njezinih koristi za ljude na komunikacijskim materijalima povezanim s djelovanjima koja se podupiru na temelju te uredbe te pružanjem koherentnih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici na strateški način, među ostalim medijima i javnosti;
- ravnoteža između postupovnih odredaba instrumenta: dogovoreno je da će se programski dokumenti donijeti provedbenim aktima te da je Komisija ovlaštena za donošenje delegiranih akata za dopunu te uredbe utvrđivanjem određenih specifičnih ciljeva i tematskih prioriteta za suradnju, kao i za izmjenu tematskih prioriteta za pomoć te popisa ključnih pokazatelja uspješnosti iz priloga II., III. i IV.;
- definicija ključnih pokazatelja uspješnosti koji će se upotrebljavati za mjerenje napretka i, prema potrebi, spremnosti korisnika navedenih u Prilogu I. i doprinosa Unije postizanju specifičnih ciljeva instrumenta IPA III (Prilog IV.);
- retroaktivna primjena Uredbe od 1. siječnja 2021. (uvodna izjava 36.).

IV. ZAKLJUČAK

15. Vijeće smatra da su u njegovu stajalištu u prvom čitanju uravnoteženo predstavljeni ishodi neformalnih pregovora Vijeća i Europskog parlamenta uz potporu Komisije te da će se novom uredbom, nakon što bude donesena, ispuniti cilj osiguravanja učinkovitog, koherentnog i sveobuhvatnog financiranja pretprijetne pomoći.
-